

Որակի հոշակագիր Արդյունաբերական արտադրանքի թողարկում

0 Ընդհանուր տեղեկատվություն վիճակագրական արտադրանքի մասին		
0.1	Անվանումը	Արդյունաբերական արտադրանքի թողարկում
0.2	Ոլորտը	Արդյունաբերություն
0.3	Պատասխանատու մարմինը, բաժինը, անձը և այլն	Արմստատ Արդյունաբերության և էներգետիկայի վիճակագրության բաժին Բաժնի պետ Անահիտ Ավետիսյան Հայաստանի Հանրապետություն, 0010, ք. Երևան, Հանրապետության պող., Կառավարական տուն 3 Հեռախոս՝ +374 11 523 543 Էլ. փոստ anahitavetisyan@armstat.am , info@armstat.am
0.4	Նպատակը և պատմությունը	Հիմնական նպատակն է տրամադրել արդիական կարճաժամկետ և տարեկան տեղեկատվություն արդյունաբերական արտադրության (արտադրանքի թողարկման) ծավալների վերաբերյալ: Ցուցանիշի հաշվառումն ունի երկար տարիների պատմություն և վարվում է 20-րդ դարի 20-ական թվականներից: Տարիների ընթացքում այն պարբերաբար կատարելագործվել է՝ միջազգային դասակարգումներին, ցուցանիշների կազմին և այլ չափորոշիչներին համադրելիությունն ապահովելու նկատառումներով:
0.5	Օգտագործողները և կիրառումը	Վիճակագրական տեղեկատվության հիմնական օգտագործողներն են պետական կառավարման և տեղական ինքնակառավարման մարմինները, հասարակական, գիտակրթական, ֆինանսական կազմակերպությունները, գործարար համայնքը, զանգվածային լրատվամիջոցները, միջազգային կազմակերպությունները և այլն: Արդյունաբերական արտադրանքի թողարկման ծավալի ցուցանիշը կիրառվում է արդյունաբերության բնագավառում ռազմավարությունների մշակման, մարտավարական խնդիրների լուծման, բիզնես միջավայրի վերլուծության, զարգացման միտումների բացահայտման և այլ նպատակներով:
0.6	Տեղեկությունների աղբյուրները	Ցուցանիշի կազմման հիմնական աղբյուրը

		վիճակագրական հաշվետվություններով իրավաբանական անձանցից և անհատ ձեռնարկատերերից ամսական և տարեկան պարբերականությամբ հավաքվող տեղեկություններն են:
0.7	Տվյալների հավաքման իրավական լիազորությունը	Տվյալները հավաքվում են «Պաշտոնական վիճակագրության մասին» օրենքի և «Հնգամյա վիճակագրական ծրագրի» հիման վրա, ինչպես նաև ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2016թ. հունիսի 20-ի «Վիճակագրական տվյալների հավաքման կարգը հաստատելու մասին» թիվ 05-Ն և «Տարեկան վիճակագրական ծրագիրը հաստատելու մասին» որոշումների հիման վրա:
0.8	Ռեապոնդենտների (սկզբնական տեղեկություններ ներկայացնողների) ծանրաբեռնվածությունը	Ռեապոնդենտների ծանրաբեռնվածություն չի հաշվարկվում:
1 Բովանդակություն		
1.1	Բովանդակության նկարագիրը	Արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը, արժեքային արտահայտությամբ, իրենից ներկայացնում է արդյունաբերական կազմակերպությունների (ներառյալ առանձնացված ստորաբաժանումները) կողմից թողարկված արտադրանքի, կատարված արդյունաբերական բնույթի աշխատանքների և մատուցված ծառայությունների ծավալների հանրագումարը: Թողարկված արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը արժեքային արտահայտությամբ հաշվարկվում է արտադրողի բացթողման գներով (առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի):
1.2	Վիճակագրական հասկացություններ	Հիմնական հասկացություններ Թողարկված արդյունաբերական արտադրանքի ծավալի մեջ ներառվում են. ա) այն պատրաստի իրերի (արտադրանքի) արժեքը, որոնք թողարկվել են հաշվետու ժամանակաշրջանում կազմակերպության բոլոր ստորաբաժանումների (ներառյալ Հայաստանի Հանրապետության տարածքից

	<p>դուրս գտնվողների) կողմից (ինչպես սեփական, այնպես էլ պատվիրատուի հումքից ու նյութերից) և նախատեսված են իրացվելու այլ կազմակերպությունների կողմից, սեփական կապիտալ շինարարության համար ու իր ոչ արդյունաբերական ստորաբաժանումների կողմից, սեփական հիմնական միջոցների կազմում հաշվեգրվելու, ինչպես նաև աշխատանքի վարձատրության դիմաց իր աշխատողներին վճարելու համար.</p> <p>բ) արդյունաբերական բնույթի աշխատանքների (ծառայությունների) արժեքը, որոնք կատարվել են այլ կազմակերպությունների պատվերներով, իր կապիտալ շինարարության և ոչ արդյունաբերական ստորաբաժանումների, ինչպես նաև սեփական սարքավորումների նորացման ու վերակառուցման համար.</p> <p>գ) երկարատև արտադրական ցիկլով այն արտադրանքի (իրերի) պատրաստման աշխատանքների արժեքը, որոնց արտադրությունը հաշվետու ժամանակաշրջանում չի ավարտվել.</p> <p>դ) սեփական արտադրության կիսաֆաբրիկատների արժեքը, որոնք հաշվետու ժամանակաշրջանում բաց են թողնվել այլ կազմակերպությունների, սեփական կապիտալ շինարարությանը և ոչ արդյունաբերական ստորաբաժանումներին, անկախ այն բանից, թե դրանք արտադրվել են հաշվետու ժամանակաշրջանում, թե նախկինում:</p> <p>Արդյունաբերական արտադրանքի մեջ ներառվող արդյունաբերական բնույթի աշխատանքներին (ծառայություններին) են դասվում նաև սեփական սարքավորումների, տրանսպորտային միջոցների, մեխանիզմների, սարքերի նորացման կամ վերակառուցման աշխատանքները, եթե դրանց արդյունքում բարելավվել են տեխնիկական բնութագրերը կամ զգալիորեն երկարացվել է ծառայության սպասվելիք ժամկետը:</p> <p>Կազմակերպության կողմից արտադրված</p>
--	--

		<p>արդյունաբերական արտադրանքի ծավալը որոշվում է առանց ներքին շրջանառության արժեքի:</p> <p>Ճյուղային ընդգրկունություն</p> <p>Վիճակագրական դիտարկումները ներառում են Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչի (ՏԳՏՀԴ խմբ. 2)՝ հանքագործական արդյունաբերություն (բաժին B), մշակող արդյունաբերություն (բաժին C), էլեկտրաէներգիայի, գազի, գոլոշու և լավորակ օդի մատակարարում (բաժին D), ջրամատակարարում, կոյուղու, թափոնների կառավարում և վերամշակում (բաժին E) գործունեության տեսակները:</p> <p>ՏԳՏՀԴ խմբ. 2-ի 05, 06 և 09 հատվածները ներառված չեն՝ այդ գործունեությունների բացակայությամբ պայմանավորված:</p> <p>Աշխարհագրական ընդգրկունություն</p> <p>Ընդգրկում է Հայաստանի Հանրապետության բոլոր մարզերը և Երևան քաղաքը:</p> <p>Հրապարակման խմբավորումներ</p> <p>Տվյալները հրապարկվում են մոտ 30 արդյունաբերական խմբավորումներով: Կազմակերպությունների արդյունաբերական արտադրանքի թողարկման ծավալի ցուցանիշը հրապարակվում է նաև ըստ աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի՝ գերփոքր (մինչև 9 մարդ), փոքր (10-49 մարդ), միջին (50-249 մարդ) և խոշոր (250 և ավել մարդ):</p>
2 Ժամանակայնություն		
2.1	Հաշվետու ժամանակահատվածը	Ամսական, տարեկան
2.2	Հրապարակման ամսաթիվը	Ամսական յուրաժամանակ (օպերատիվ) տվյալները հրապարակվում են հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 25-րդ օրը, ամսական առաջին հրապարակումը՝ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող 35/36-րդ օրը, իսկ տարեկան ցուցանիշները՝ հաշվետու ժամանակաշրջանին հաջորդող տարվա 4-րդ

		եռամսյակում:
2.3	Ճշտապահություն	Տվյալները հրապարակվում են տարեկան ծրագրերով հրապարակման ժամանակացույցին համապատասխան և սահմանված ժամկետներից ուշացումներ չեն արձանագրվել:
2.4	Հաճախականությունը	Ամսական, տարեկան
3 Ճշգրտություն		
3.1	Ընդհանուր ճշգրտություն	<p>Հիմնական տեղեկատվությունը հավաքվում է ինչպես կազմակերպություններից, այնպես էլ անհատ ձեռնարկատերերից, ընդ որում խոշոր և միջին (51-ից ավել աշխատող ունեցող) 1300 կազմակերպությունները դիտարկման մեջ ընդգրկված են համատարած, ինչն ապահովում է ճշգրտության բարձր աստիճան: Վերջիններս տեղեկատվությունը ներկայացնում են ամսական պարբերականությամբ: Փոքր և գերփոքր կազմակերպություններից (0-50 աշխատող) և անհատ ձեռնարկատերերից՝ թվով 1160 սուբյեկտ, տեղեկատվությունը հավաքվում է ընտրանքային կարգով՝ եռամսյակային պարբերականությամբ:</p> <p>Ընտրանքի իրականացման համար գլխավոր համակցության ձևավորման նպատակով կիրառվում է վիճակագրական բիզնես ռեգիստրը: Ընտրանքը ստրատիֆիկացված է ըստ գործունեության տեսակների (NACE2 դասակարգչի խմբավորմանը համապատասխան) և աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի և, առկա ռեսուրսներով պայմանավորված, կազմում է 30-35%: Այսպիսով, տեղեկատվությունը հավաքվում է ընդհանուր առմամբ 2460 տնտեսվարող սուբյեկտից:</p>
3.2	Անճշտության աղբյուրները	Դիտարկման ընթացքում առաջացող անճշտությունների աղբյուր կարող են հանդիսանալ ընտրանքի սխալը, տեղեկություն տրամադրողների կողմից պատասխանների բացակայությունը, բիզնես ռեգիստրում առկա տեղեկատվության անճշտությունները (գործունեության տեսակի ոչ ճիշտ որոշումը կամ դրա փոփոխությունը տարվա ընթացքում) և այլն: Ընթացիկ տարվա հաշվետու ժամանակահատվածում կազմակերպությունների կողմից նախորդ տարվա

		վերաբերյալ ներկայացված տվյալների ճշգրտությունը (ընթացիկ գներով) իրականացվում է նախորդ տարի (տվյալ ժամանակաշրջանի համար) ներկայացված համապատասխան տվյալների հետ համադրման միջոցով: Սահմանված ժամկետում վիճակագրական տվյալների չներկայացման դեպքում կրկնվում են նախորդ ժամանակաշրջանի տվյալները:
3.3	Ճշգրտության չափումները/ չափելիությունը	Պատասխանների մակարդակը կազմում է մոտ 98%, ընտրանքի սխալի չափը չի գերազանցում 5%:
4 Համադրելիություն		
4.1	Ժամանակագրական համադրելիություն	Մինչև 1998թ. ցուցանիշը ներկայացվել է Ժողովրդական տնտեսության ճյուղերի համամիութենական դասակարգչին (ԺՏՃՀԴ) համապատասխան: 1998-2001թթ. կիրառվել է Միջազգային ստանդարտ ճյուղային դասակարգչի (ՄՍՃԴ) 3-րդ խմբագրությունը (ՄԱԿ): Սկսած 2002թ. ցուցանիշը ներկայացվում է Տնտեսական գործունեության տեսակների Հայաստանի դասակարգչին համապատասխան (մշակված ԵՄ վիճակագրական ծառայության կողմից հաստատված Տնտեսական գործունեության տեսակների դասակարգչի՝ NACE Rev1 հիման վրա): 2010թ. կիրառվում է ՏԳՏՀԴ խմբ.2-ը:
4.2	Համադրելիությունն այլ վիճակագրության հետ	Առկա է համադրելիություն այլ աղբյուրներից ստացվող վիճակագրության (օրինակ՝ կազմակերպությունների տնտեսական գործունեության հետազոտության) հետ:
4.3	Նախնական և վերջնական վիճակագրության միջև փոխկապվածությունը	Առաջին անգամ հրապարակված տվյալներն որակվում են նախնական: Հրապարակված տվյալների փոփոխություններն ուղեկցվում են բացատրական ծանոթագրություններով: Նախնական տվյալները վերանայվում են տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ներկայացված ճշգրտումների և այլ ստուգաճշտումների հիման վրա: Վերջնական տվյալները ներկայացվում են տարեկան հրապարակումներում:
5 Մատչելիություն		
5.1	Տարածման ձևաչափ	Հրապարակումներ «Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը բնութագրող տվյալները հիմնական մակրոտնտեսական ցուցանիշների վերաբերյալ»

	<p>(հայերեն, ռուսերեն, անգլերեն)</p> <p>Ամսական հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի Հանրապետության սոցիալ-տնտեսական վիճակը» տեղեկատվական ամսական զեկույց (հայերեն և ռուսերեն):</p> <p>«Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության երկնիշ դասակարգման» վիճակագրական տեղեկագիր (հայերեն):</p> <p>Եռամսյակային հրապարակումներ</p> <p>«Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության երկնիշ դասակարգման, մարզերով» վիճակագրական տեղեկագիր (հայերեն):</p> <p>Կիսամյակային հրապարակումներ</p> <p>«Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ տնտեսական գործունեության տեսակների հնգանիշ դասակարգման» վիճակագրական տեղեկագիր (հայերեն):</p> <p>Տարեկան հրապարակումներ</p> <p>«Հայաստանի վիճակագրական տարեգիրք» (հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն):</p> <p>«Հայաստանի Հանրապետության մարզերը թվերով» վիճակագրական ժողովածու (հայերեն և անգլերեն):</p> <p>«Հայաստանը թվերով» վիճակագրական ժողովածու (հայերեն և անգլերեն):</p> <p>«Արդյունաբերական կազմակերպությունների հիմնական ցուցանիշներն ըստ աշխատողների թվաքանակով որոշվող չափերի և տնտեսական գործունեության տեսակների երկնիշ դասակարգման» վիճակագրական տեղեկագիր (հայերեն):</p>
--	--

		<p>Տվյալների բազաներ</p> <p>http://armstatbank.am/pxweb/hy/ArmStatBank/?rxid=602c2fcf-531f-4ed9-b9ad-42a1c546a1b6</p> <p>Ինտերնետային հասցե</p> <p>Հրապարակումների էլեկտրոնային տարբերակները հասանելի են հայերեն (ամբողջական), ռուսերեն և անգլերեն, հետևյալ հասցեով. http://www.armstat.am/am/?nid=82</p>
5.2	Հիմնական նյութերը. Պահպանումն ու կիրառելիությունը	<p>Ռեսպոնդենտներից հավաքվող վիճակագրական հաշվետվությունները պահպանվում են ինչպես թղթային, այնպես էլ էլեկտրոնային եղանակով: Էլեկտրոնային շտեմարանները ներառում են</p> <p>Իրավաբանական անձանց համար.</p> <p>ա/ իրավաբանական անձի ծածկագիրը</p> <p>բ/ հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ),</p> <p>գ/ պետական ռեգիստրում գրանցման համարը,</p> <p>դ/ իրավաբանական անձի լրիվ անվանումը,</p> <p>ե/ կազմակերպական-իրավական ձևը,</p> <p>զ/ իրավաբանական անձի գտնվելու վայրը (փոստային հասցեն), հեռախոսահամարը, ինչպես նաև հայեցողական կարգով՝ ֆաքսը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն,</p> <p>է/ գործունեության հիմնական տեսակը,</p> <p>ը/ արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների իրացումից ստացված զուտ հասույթը (առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի),</p> <p>թ/ աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը: Անհատ ձեռնարկատերերի համար.</p> <p>ա/ անունը, ազգանունը,</p> <p>բ/ հարկ վճարողի հաշվառման համարը (ՀՎՀՀ),</p>

		<p>գ/ պետական ռեզիստրում գրանցման համարը,</p> <p>դ/ պետական գրանցման ամսաթիվը,</p> <p>ե/ բնակության վայրը,</p> <p>զ/ պետական գրանցման վայրը (եթե չի համընկնում բնակության վայրի հետ), հեռախոսահամարը, ինչպես նաև հայեցողական կարգով՝ ֆաքսը և էլեկտրոնային փոստի հասցեն,</p> <p>է/ գործունեության հիմնական տեսակը,</p> <p>ը/ արտադրանքի, ապրանքների, աշխատանքների և ծառայությունների իրացումից ստացված զուտ հասույթը (առանց ավելացված արժեքի և ակցիզային հարկերի),</p> <p>թ/ աշխատողների միջին ցուցակային թվաքանակը:</p>
5.3	Փաստաթղթավորումը	<p>Արմստատի պաշտոնական կայքի «Վիճակագրություն» հատվածի «Մեթատվյալներ ենթահատվածում առկա է նաև լրացուցի փաստաթղթավորում Արժույթի միջազգային հիմնադրամի Տվյալների Տարածման Հատուկ Ստանդարտին համապատասխան, հայերեն, ռուսերեն և անգլերեն, հետևյալ հասցեով՝</p> <p>https://www.armstat.am/am/?nid=549:</p>
5.4	Այլ տեղեկատվություն	<p>Արդյունաբերական արտադրանքի իրացման ծավալի ցուցանիշի հաշվարկման վերաբերյալ առավել մանրամասն տեղեկատվությունը զետեղված է ՀՀ վիճակագրության պետական խորհրդի 2018թ. հոկտեմբերի 19-ի «Հաշվետվություն արդյունաբերական կազմակերպության արտադրանքի մասին» Ձև թիվ 1-արտ (ամսական) վիճակագրական հաշվետվության ձևը և լրացման մեթոդական ցուցումները հաստատելու մասին» թիվ 25-Ն որոշմամբ հաստատված հավելված 1-ում ու «Հաշվետվություն արդյունաբերական կազմակերպության արտադրանքի մասին» Ձև թիվ 1-արտ (տարեկան) վիճակագրական հաշվետվության ձևը և լրացման մեթոդական ցուցումները հաստատելու մասին» թիվ 25-Ն որոշմամբ հաստատված հավելված 2-ում:</p>

6 Լրացուցիչ փաստաթղթավորում

		Առկա է տեղեկատվություն Ընդհանուր վիճակագրական բիզնես-գործընթացի մոդելի համաձայն հետևյալ հասցեով՝ https://www.armstat.am/am/?nid=373 :
--	--	--